

საქართველოს განმარისა და გურებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
გარემოსდაცვითი ნებართვისა და სახელმწიფო
ეკოლოგიური ექსპრტიზის დეპარტამენტი

საქართველო, 380062 თბილისი, ფალაშვილის ქ. 87, ტელ: 25-17-20; ფაქს: 25-17-21

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 82

“07” 10 2003 წ.

1. სამოწმო მონაცემები

1. პროექტის დასახელება – პორტლანდცემენტების დანადგარი
2. საქმიანობის კატეგორია – პირველი
3. პროექტის სტადია – გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში
4. პროექტი შედგენილია – შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „რაში“-ს მიერ „ეკოლოგიური უსაფრთხოების საზოგადოების“ კონსულტაციით
5. ობიექტის ადგილმდებარეობა – ქ. თბილისი, ეწ. „სამრეწველო ზონა“ ფეიქრების ქ. №16
6. დამკვეთი – შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „რაში“
7. პროექტი წარმოდგენილია – შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „რაში“-ს მიერ
8. საპროექტო მასალები მიღებულია

21. 08. 2003 წ.

II. პირითადი საპროცესო გადასტუმილებანი

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „რაში“-ს მიერ გარემოსდაცვითი ხებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „პორტლანდცემენტების დანადგარი“-ს ფუნქციონირების შედეგად წერმოქმედების შეფასების ანგარიში“ შედგენილია შ.პ.ს. „რაში“-ს მიერ „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“ შედგენილია შ.პ.ს. „რაში“-ს მიერ „ეკოლოგიური უსაფრთხოების საზოგადოების“ კონსულტაციით.

საწარმოს განთავსება გათვალისწინებულია ქ. თბილისში, ე.წ. „სამრეწველო ზონაში“ ფუიქრების ქ. №16-ში, ყოფილი მუსიკალურ-კლავიშებიანი ინსტრუმენტების ფაბრიკის ტერიტორიაზე.

ტექნოლოგიური რეგლამენტის მიხედვით ციმენტის შემადგენლობის ძირითად კომპონენტს „კლინკერი“ წარმოადგენს, რომელიც მიიღება ბურგბრივი ნედლეულის გამოწვით და მასში 70-80%-ის ოდენობით შედის კარბონატული სამთო ქანები, 20-30%-ის კაუმინა (SiO_2) და რკინის ფანგი (Fe_2O_3).

საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში გათვალისწინებულია მხოლოდ „კლინკერი“-ს დაუქვა. თვით „კლინკერი“ კი შემოტანილი იქნება სხვადასხვა მომწოდებლებისაგან. ამრიყად საწარმო არ ითვალისწინებს ცემენტის მომზადების სრულ ციკლს, რადგან მასში არ შედის „კლინკერი“-ს მომზადების პროცესი.

ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით „კლინკერი“ ავტოტრანსპორტით შედის წისქვილის მიმღებ ბუნკერში, რომელიც წარმოადგენს დაახლოებით 250 მ² წისქვილის მიმღებ ბუნკერში, რომელიც წარმოადგენს დაცულ მოღულს. მოღულში მოთავსებული ფართობის მქონე ოთხივე მხრიდან დაცულ მოღულს. მოღულში მოთავსებული მასალა ავტომატურითავების საშუალებით მიეწოდება წისქვილს, რომელშიც იუქვება კაზმი. დაფქვილი კაზმი გადაიტვირთვა ე.წ. ტუმბოკამერაში და შემდეგ კაზმი. დაფქვილი კაზმის ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის ლენტური კონვეირით გათვალისწინებულ ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის ლენტური კონვეირით გათვალისწინებულ ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის დაფქვისა და ტრანსპორტირების, მისი წისქვილის ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის დაფქვისა და ტურბოკამერებში ცემენტის ჩაყრის ადგილები. მტკერი გამოიყოფა აგრეთვე ტურბოკამერებიდან ცემენტის სილოსებში პნევმოტრანსპორტირებისას და ცემენტის ცემენტმზიდში ჩატვირთვისასაც.

საწარმოს მიერ დაგეგმილია წელიწადში 3480ტ პორტლანდცემენტების გამოშევბა.

საწარმო ტექნოლოგიური რეჟიმიდან გამომდინარე გარემოს ძირითად დამაბინძურებელს კლინკერის დაუქვის პროცესში წარმოქმნილი მტკერი წარმოადგენს. მტკერის გამოყოფის აღგილს წარმოადგენს ასევე ნედლეულის (კლინკერის) ჩამოცლის, დასაწყობებისა და შენახვის, დოზირებისათვის (კლინკერის) ჩამოცლის, დასაწყობებისა და შენახვის, დოზირებისათვის გათვალისწინებულ ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის ლენტური კონვეირით გათვალისწინებულ ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის ლენტური კონვეირით გათვალისწინებულ ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის დაფქვისა და ტრანსპორტირების, მისი წისქვილის ბუნკერებში ჩაყრის, კაზმის დაფქვისა და ტურბოკამერებში ცემენტის ჩაყრის ადგილები. მტკერი გამოიყოფა აგრეთვე ტურბოკამერებიდან ცემენტის სილოსებში პნევმოტრანსპორტირებისას და ცემენტის ცემენტმზიდში ჩატვირთვისასაც.

ტექნოლოგიური რეგლამენტისა და ზემოთ აღნიშნული ასპექტების გამო წარმოადგენილ დოკუმენტაციაში ძირითადი ყურადღება დათმობილი აქვს ატმოსფერული ჰაერის დაცვის საკითხებს. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში ზემოთ მითითებულთან დაკავშირებით მოცემული, განხილული და შეფასებულია გარემოზე ზემოქმედების ოდენობა და ხასიათი, რაც გულისხმობს:

- ზემოქმედების წარმოქმნის ფაქტორების, მათი აღბათობის საკითხებს და მოსალოდნელი ემისიის წყაროების დახასიათებას;

- ემისიის წყაროებისა და მათი ტერიტორიული განაწილების ასპექტებს;
- მავნე ნივთიერებების სახეობებისა და ემისიების მოცულობების დახასიათებას;
- ზემოქმედების შეფასების მეთოდიკის საკითხებს;
- სოციალურ ფაქტორებზე ზემოქმედების შეფასებას.

დოკუმენტაციაში ცალკე თავი აქვს დათმობილი სანიტარული დამცავი ზონის საზღვრების ანგარიშს.

წყლის რესურსების დაცვასთან დაკავშირებით დოკუმენტაციაში ასახულია საწარმო სანიაღვრე წყლების წარმოქმნისა და ჩაშვების, ასევე სამეურნეო-ფერადური წყლების ჩაშვების საკითხები. საპროექტო დოკუმენტაციის მიხედვით ჩამდინარე წყლების ჩაშვება მოხდება ქალაქის საკანალიზაციო სისტემაში, მუსიკალურ კლავიშებიანი ქარხნის გამწმენდი ნაგებობის გავლით.

გარემოსდაცვითი მოთხოვნების პრიორიტეტული მიმართულებებიდან გაძლიერინარე ერთ-ერთი მთავარი ფურადება ეთმობა გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) ორგანიზაციას. აღნიშნულთან დაკავშირებით წარმოქმნილ გზ-ს ანგარიშში მოცემულია გარემოსდაცვით მონიტორინგთან დაკავშირებული სტრატეგიული ასპექტები, რომლებიც შესაძლებელია საფუძვლად დაუდოს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმას.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში გარდა ზემოთ მოყვაມილი საკითხებისა მოცემული და შეფასებულია:

- გარემოზე და სოციალურ ფაქტორებზე ზემოქმედების შემამცირებებლი დონისმიებები;
- ტექნოლოგიური ივარიების თავიდან აცილებისა და უსაფრთხოების ზომები;
- ძირითადი შედეგები, დასკვნები და რეკომენდაციები.

დოკუმენტაციას თანდართული აქვს ატმოსფერული ჰაერის დაცვასთან დაკავშირებული გაანგარიშებები, ცხრილები და სქემები შესრულებული კომპიუტერულ პროგრამა „მკელოგზე“.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში დამოუკიდებელ ექსპერტთა მიერ წარმოდგენილ დოკუმენტაციასთან დაკავშირებით გამოიქმული შენიშვნები ასახულია ქრებსით საექსპერტო დასკვნაში, რომელიც საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III და IV თავს.

III. პენტაკლი

1. გარემოზე ზუმოქმედების შეფასების ანგარიშით ასახული სტრატეგიის შესაბამისად:
  - შემუშავებული და დამტკიცებული იქნეს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) პროგრამა და გეგმა, მის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურიდიული და/ან უზიზიკური პირების მითითებით;
  - შემუშავებულ და დამტკიცებულ იქნას ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების კონკრეტული გეგმა შესაძლო ავარიული შემთხვევების თავიდან აკილების ღონისძიებების მითითებით, მის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურიდიული და/ან უზიზიკური პირების მითითებით.

აღნიშნული პროგრამა და გეგმა შეთანხმდეს ქ. თბილისის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რეგულირების კომიტეტთან;
2. საწარმოს, როგორც მშენებლობის, ასევე მისი შემდგომი ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო და სამეურნეო ნარჩენების განთავსების საკითხი შეთანხმდეს ადგილობრივ მმართველობით ორგანოებთან;
3. გარემოსდაცვითი ნებართვის გაცემის თარიღიდან სამი თვის ვადაში “სამრეწველო საწარმოების პროექტირების სანიტარული ნორმები”-ს (CH 245-71) 2-12 პუნქტის სანიტარული დაცვის ზონის ფარგლებში, ტერიტორიის კეთილმოწყობის მიზნით შედგენილ იქნეს “სანიტარულ-დაცუავი ზონის ტერიტორიის გამწვანებისა და აღნიშნული შეთანხმდეს ქ. თბილისის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების კომიტეტთან;
4. პროექტისა და ამ დასკვნის III თავში მოყვანილი ყველა შენიშვნების შესრულების შესაბამისი დოკუმენტი საწარმოს ხელმძღვანელობასა და ქ. თბილისის გარემოს მონაცილეობით.

IV. დასპენა

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „რაში“-ს მიერ გარემოსდაცვითი ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „პორტლანდცემნტების დანადგარი“-ს უუნქციონირების შედეგად „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“-ს მიზედვით სამშენებლო სამუშაოთა განხორციელება შესაძლებელია.

საწარმოს უუნქციონირების დაწყებამდე გათვალისწინებული იქნას წინამდებარე დასკვნის III თავში ასახული 1 და 2 შენიშვნები.

ობიექტის ექპლუტაციაში გაშვების მზადყოფნასთან დაკავშირებით შექმნილი მიმღები კომისიის შემადგენლობაში ჩართული იქნას საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარმომადგენლი.

პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების მიმღინარეობისა და ამ დასკვნის III თავში მოყვანილი ყველა შენიშვნის შესახებ, ყოველი წლის ოტომბრის თვეში, წარმოდგენილ იქნას შესაბამისი ინფორმაცია ქ. თბილისის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რეაულირების კომიტეტში.

წინამდებარე დასკვნის მოქმედება განისაზღვრება 10 წლის ვადით გარემოსდაცვითი ნებართვის გაცემის თარიღიდან.

1. გ. ა. გ. ა. (ა. გ. ა. გ. ა.)
2. გ. ა. გ. ა. (ა. გ. ა. გ. ა.)
3. ა. გ. ა. (ა. გ. ა. გ. ა.)
4. ა. გ. ა. (ა. გ. ა. გ. ა.)
5. ა. გ. ა. (ა. გ. ა. გ. ა.)

გ. ა.

გარემოსდაცვითი ნებართვისა და
სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დეპარტამენტის უფროსი (მოადგილე):

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის
სამმართველოს უფროსი (განყ. უფროსი):

6. გ. ა.

საქართველო გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის მინისტრის ბატონ ელგუჯა ხოკინშვილს

შპს „რაში“ დირექტორის
ვასილ დიღმელაშვილის

განეხადება
ბატონი ელგუჯა

საქართველოს	
გადამზადება და გადამზადების მინისტრის	
დაცვის სამინისტრო	
2210	2015
„10“	02

გაცნობებთ რომ შპს „რაში“ 2003 წლის 07 ოქტომბრის N82 კოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნის საფუძველზე 2003 წლის 24 ოქტომბერს გაცემული იყო გარემოსდაცვითი ნებართ-
ვი N0102 ათი წლის ვადით.ქ.თბილისში ფეირების ქ.N16-ში ცემენტის წარმოებასთან დაკა-
ვშირებით.

გაცნობებთ, რომ დაგვამიღილი მაქს გავაგრძელო ზემოთ აღნიშნული ნებართვით გათვალ-
ისწინებული საქმიანობა, ამასთანავე ჩემი მომავალი საქმიანობა არ არის დაკავშირებული 2003
წლის 24 ოქტომბერს გაცემული N0102 გარემოსდაცვითი ნებართვით გათვალისწინებული სა-
ნარმოის ტექნიკონგის შეცვლასთან ან განსხვავდებული ტექნიკონგით ექსპლუატაციის პირო-
ბების შეცვლასთან და დაგვამიღილი გვაჭვს მუმაობა გავაგრძელოთ იმავე ტექნიკონგიური ციკ-
ლისა და 2003 წლის 07 ოქტომბრის N82 კოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინ-
ებული მოთხოვნების შესაბამისად.

გთხოვთ გვაცნობოთ, „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის
21-ე მუხლის თანახმად,შესაძლებელია თუ არა ჩვენი ზემოთ აღნიშნული საქმიანობისათვის გა-
იცეს ახალი გარემოზე ზემოქმედების სანებართვი მოწმობა უვადოთ.

დანართი:

- 1.2003 წლის 07 ოქტომბრის N82 კოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა(ორიგინალი) 3 ფურცლად.
- 2.2003 წლის 24 ოქტომბერს გაცემული გარემოსდაცვითი ნებართვა N0102 (ორიგინალი) 2ფურ-
ცლად.

პატივისცემით შპს „რაში“ დირექტორი:

ვასილ დიღმელაშვილი

599 26 59-50
ქათური

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060134175286115

ბრძანება №-109

ქ. თბილისი

17 / თებერვალი / 2015 წ.

შპს „რაში“-ზე გარემოზე ზემოქმედების სანებართვო მოწმობის გაცემის შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლისა და ამავე კანონის 22-ე მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს შპს „რაში“-ს ცემენტის წარმოებაზე (ქ. თბილისი, ფეიქრების ქ. №16) გარემოზე ზემოქმედების სანებართვო მოწმობა;
2. ნებართვის მოქმედების ვადა - უვადო;
3. დაევალოს სამინისტროს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტს უზრუნველყოს უწყებრივ სანებართვო რეესტრში ცვლილებების შეტანა და ახალი სანებართვო მოწმობის გაცემა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;
4. ბრძანების ასლი გაეგზავნოს შპს „რაში“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „რაში“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ბრძანება შეიძლება გასჩივრდეს ზემდგომ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (ქ. თბილისი, ინგოროვას ქუჩა №7) ან თბილისის საქალაქო სსიამრთლოს აღმნისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (ქ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. №16) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადში.

საუმცველი: გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის უფროსის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი და შპს „რაში“-ს დირექტორის 10.02.2015 განცხადება.

მინისტრი

ელგუჯა ხოკრიშვილი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი
რესურსების დაცვის სამინისტრო

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა N 000136

Зміс

„ 17 „sgdgb3gg“ 2015

- ნებართვის მიმღები სუბიექტი
შპს „ჩაში“
  - საქმიანობის მიზანი
სკონცეს წარმოება
  - ადგილი (ადგილმდებარეობა), სადაც უნდა განხორციელდეს საქმიანობა
ჭ. იპიტისი, ფაქტურის ჭ. სა. ს. 16
  - დოკუმენტაციის მომამზადებელი ორგანიზაცია
შპს „ჩაში“ „ეპოვაგრა ქსელახახოშის საზოგადოებრივის“ კონსულტაცია
  - ნებართვის მისაღებად წარმოდგენილი დოკუმენტაცია
კონტაქტურის შესტაციის შედების ანგარიში
  - ნებართვის გაცემის საფუძველი
სახამისი კალეგიუმი კატეგორიის იურის შემაქტება. შ. 82 07. 10. 2003
  - ნებართვის პირობები ნებართვის მიმღების საზოგადოებრივის უსტკოდის დახვინის
ჰასტების შესაცემის შემთხვევაში

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა გაცემულია საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ.

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს
უფლებამოსილი წარმომადგენელი გარემონტული დოკუმენტის უფლებამოსილი
(გვარი, სახელი, თანამდებობა)
Yuri M. Gvazava
იური გვარავა

თამ ჯერო: საქართველოს კარიბოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო